

Genç Prens'in Dönüşü

*
A.G. Roemmers

*

*Mutluluğun yolu,
büyümeye cesareti olanlar için açıktır...*



İspanyolcadan Çeviren: Deniz Torcu

GENÇ PRENS'İN DÖNÜŞÜ

Alejandro Guillermo Roemmers

İspanyolca Orijinalinden Çeviren: Deniz Torcu



BİRİNCİ BÖLÜM

İsmi, vücutlarına oranla oldukça büyük ayaklara sahip yerli bir kabileden alan Patagonya'nın ıssız topraklarında, arabamla tek başıma seyahat ederken, bir anda yol kenarında garip bir karartı gördüm. Gayriihtiyari yavaşladım. Altından bir tutam sarı saç görünen, mavi battaniyeye sarılmış birini şaşkınlıkla fark ettim. Arabayı durdurup indiğimdeyse şaşkınlığım daha da arttı. En yakın kasabanın yüzlerce kilometre ötede olduğu bu noktada; ne bir ev, ne bir duvar, ne de bir ağacın olduğu bu



arazinin orta yerinde, gencecik bir adam, masum yüzünde en ufak bir kaygı ifadesi taşımaksızın, huzur içinde uyuyordu.

İlk bakışta battaniye sandığım şeyin aslında apoletli bir palto olduğunu fark ettim. Paltonun astarı mordu. Paçalarının parlak bir çift siyah deri çizme içine sokulduğu beyaz pantolonu, binicilerinkileri hatırlatıyordu.

Tüm bu birleşim, genç adama bir prens havası vermişti ki bu da bulunduğumuz yer göz önünde bulundurulduğunda oldukça tuhaf görünüyordu. Buğday renkli şalı esen ilkbahar rüzgârıyla dalgalanarak saçlarına karışıyor, genç adama melankolik ve hülyalı bir hava veriyordu.

Bir süre orada öylece durdum, benim için açıklanamaz bir gizem teşkil eden bu durum karşısında kalakalmıştım. Dağlardan büyük girdaplar halinde inen rüzgârın getirdiği toz bulutları dahi, genç adama dokunmadan geçip gidiyordu sanki.

Onu orada uyur vaziyette bırakamayacağımı anladım; yalnızlığının ortasında savunmasızdı, ne suyu ne de yemeği vardı. Her ne kadar dış görünüşü insanda korku uyandırmasa da tanımadığım bu gence yaklaşıırken tedirgin oldum. Biraz zorlanarak onu kollarımın arasına aldım ve şoför koltuğunun yanındaki ön koltuğa oturttum.

Tüm bunlar olurken hâlâ uyanmaması beni o kadar şaşırttı ki bir an öldüğünden endişe ettim. Fakat zayıf olmasına rağmen düzenli atan nabızı, bana hayatta olduğunu gösterdi. Narin elini koltuğa bırakırken, zihnim kanatlı varlıkların görsellerinden bu kadar etkilenmemiş olsaydı, karşımdakinin dünyaya düşmüş bir melek olduğuna inanabilirdim. O esnada, gencin tüm gücünü tükettiğini, bitap düştüğünü fark ettim.

Arabayı yeniden çalıştırdıktan sonra, yetişkinlerin bizi korumak amacıyla yaptıkları tüm uyarıların, verdikleri tüm nasihatlerin, bizi insanlardan ne kadar uzaklaştırdığını düşündüm. Öyle ki, birine dokunmak veya gözlerinin içine bakmak dahi içimizde nahoş bir bir duygu, bir huzursuzluk yaratıyordu.

“Susadım.” dedi ansızın. Yanımda olduğunu neredeyse tamamen unutmuşken gelen sesiyle yerimden sıçradım. Sesi, istediği suyun şeffaflığını yansıtıyordu.

Üç gün kadar sürebilen bu gibi uzun seyahatlerde benzin almanın haricinde durmadan ilerleyebilmek için arabada her zaman su ve biraz da yemek bulundururdum. Ona bir şişe su, bir plastik bardak ve alüminyum kâğıda sarılmış etli ve domatesli bir sandviç uzattım. Tek kelime dahi etmeden yiyip içti. O yemeye devam ederken, benim zihnim de gitgide sorularla dolmaktaydı: “Nereden geliyorsun?”, “Buraya kadar nasıl geldin?”, “Yol kenarına yatmış ne yapıyordun öyle?”, “Ailen var mı?”, “Neredeler?” vs. Merak ve yardım etme arzusuyla dolup taşan hevesli yapıma rağmen, genç adamın kendini yeniden toparlamasını beklerken, bitmek bilmeyen o on dakika süresince nasıl olup da sessiz kalabildiğimi düşündükçe hâlen şaşırırım. O ise, çöl benzeri bu yerde terk edilmiş yatarken, birinin çıkıp, ona içecek su ve bir etli sandviç vermesi, sanki dünyanın en normal şeyiymiş gibi yiyip içmeye devam etti.

“Teşekkürler.” dedi bitirdiğinde. Sonra başını yeniden cama yasladı, söylediği o tek sözcük tüm şüphelerimi giderebilirmiş gibi.

Bir anda, nereye gittiğini dahi sormadığımı fark ettim. Onu yolun kenarında bulduğumda güneye gittiğini varsaymışım,

ama aslında büyük ihtimalle kuzeyde bulunan başkente gitmeye çabalıyordu.

Diğer insanların da bizimle aynı yöne gitmeleri gerektiğini böyle kolay farz edebilmemizin ne kadar ilginç olduğunu düşündüm.

Bakışlarımı yeniden ona çevirdiğimdeyse artık çok geçti. Başka rüyalar gelmiş, onu buradan çok uzaklara götürmüştü bile.

İKİNCİ BÖLÜM

Onu uyandırmalı mıydım? Hayır, yola devam etmeliydik; güneye mi yoksa kuzeye mi gittiğimizin bir önemi yoktu. Hızlandım. Bu sefer zamanımı ve hayatımı, hangi yöne gitmem gerektiğini düşünerek boşa harcamayacaktım.

Bu düşüncelere gömülmüş şekilde uzun bir süre ilerledim; sonra bir an, beni merakla inceleyen bir çift mavi gözü üzerimde hissettim.

Yanımdaki gizemli gence dönerek selam verdim:

“Merhaba.”

“Bu seyahat ettiğimiz garip makine nedir?” diye sordu arabanın içine göz gezdirerek. “Bunun kanatları nerede?”

“Arabadan mı bahsediyorsun?”

“Araba mı? Dünya’dan ayrılamaz mı?”

“Hayır.” dedim, biraz gururum kırılmıştı.

“Peki bu gri şeritten çıkamaz mısın?” dedi, parmağıyla arabanın ön camını işaret ederek. Sınırlarımla yüzleştiriyordu beni âdeta.

“O gri şeridin adı otoyol” diye açıkladım, bir yandan da bu çocuk nereden çıktı böyle diye düşünüyordum, “ve eğer bu hızla ondan çıkmaya kalkışırsak, ölürüz.”

“Tüm otoyollar bu kadar zorba mıdır peki? Kim icat etti bunları?”

“İnsanlar.”

Böyle basit görünen sorulara cevap vermek ne kadar da zordu. Göz alıcı masumiyetiyle gelip, miras aldığım tüm inanç sistemini depremle sarsan bu genç adam da kimdi böyle?

“Nereden geliyorsun? Buraya kadar nasıl geldin?” diye sordum. Bakışları garip bir şekilde tanıdık geliyordu.

“Dünya’da çok otoyol var mı?” diye karşılık verdi. Söylediklerimi dikkate dahi almamıştı.

“Evet, sayamayacağın kadar çok.”

“Ben otoyolların olmadığı bir yerdeydim.” dedi gizemli genç.

“Ama otoyollar olmasa insanlar kaybolurdu.” dedim. Gencin kim olduğu ve nereden geldiğine dair merakım anbean artıyordu.

“Dünyada otoyollar olmadığı zaman, insanlar gökyüzüne bakarak yollarını aramayı düşünmezler mi?” diye vakur bir edayla sordu ve bakışlarını gökyüzüne çevirdi.

“Geceleri yıldızlara bakarak yol bulmak mümkün olabilir.” diye karşılık verdim. “Fakat gün aydınlandığında ve ışığın çok yoğun olduğu durumlarda kör olma riskimiz çok yüksek.”

“Ah!” diye haykırdı genç. “Ama körler, kendilerinden başka kimsenin görmeye cesaret edemediklerini görürler. Bu gezegenin en cesur insanlarıdır onlar!”

Ne cevap vereceğimi bilemedim. Araba zorba gri şeritte yol almaya devam ederken sessizliğe büründük.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bir süre sonra, utandığı için cevap vermediğini düşünerek ısrar etmeye karar verdim:

“Ne oldu sana? Bana anlatabilirsin. İhtiyacın varsa, sana yardım edebilirim.”

Fakat genç adam sessizliđini korudu.

“Bana güvenebilirsin. Adını söyle bana ve problemin ne olduğunu...” dedim yenilgiyi kabul etmeyerek.

“Ne problemi?” diye karşılık verdi sonunda.

Bir gülümsemeyle kolaylaştırmaya çalıştım durumu, kendini daha rahat hissetmesini sağlamak istiyordum. Eğer hiçliğin ortasında karşıma çıkıyorsan, bir sorunun olduğu aşıkâr. Bir dakika düşündükten sonra sorduğu soruyla şaşırttı beni:

“Problem ne demek?”

Benimle dalga geçtiğini düşünerek gülümsedim.

“Problem nedir?” diye ısrar ettiğinde, bir cevap beklediğini fark ettim. Verdiği tepkiye o kadar şaşırmışım ki, sorulan soruyu anlayıp anlamadığımı düşünmeye başladım.

“*Problema, problème...*” dedim farklı dillerde, her dilde aşağı yukarı aynı şekilde söyleniyordu.

“Söylediğin kelimeyi duydum.” diye söze karıştı. “Ne anlama geldiğini açıklayabilir misin?”

Problemlerle dolup taşan bir dünyada, genç bir adamın nasıl olup da bu kavramla hâlâ karşı karşıya kalmadığına şaşırarak, kelime dağarcığımda durumu açıklamaya yardımcı olacak sözcükleri boş yere aramaya başladım. Sonunda, içime işleyen bakışlarından kaçamayacağımı anladığımda, kendi başıma bir açıklama yapmayı denedim:

“Problem, anahtarı sende olmayan bir kapı gibidir.”

“Peki bir problemle karşılaştığında ne yaparsın?” diye sordu genç, her ne kadar bakışları hâlâ uzaklarda kaybolursa da konuşmamız her geçen an daha da ilgisini çekiyor olmalıydı.

“İlk yapman gereken, problemin gerçekten senin olup olmadığını görmektir; gerçekten senin yoluna mı engel olduğunu anlamalısın. Bu en önemli kısmı. Çünkü birçok insan, kendilerinden yardım istemediği halde diğerlerinin işlerine burnunu sokar. Zamanlarını, emeklerini gereksiz yere harcar ve diğer insanların kendi çözümlerini bulmalarına da izin vermezler.”

Birçok yetişkin için kabul etmesi zor olan bu bariz gerçeği nasıl tasdik ettiğini fark ettim.

“Peki, ya problem seninse?” diye sordu, bana dönerek.

“O zaman doğru anahtarı bulmalı ve uygun bir şekilde kilide yerleştirmelisin.”

“Basit görünüyor.” dedi içten bir tavırla.

“Öyle değil ama...” diye karşılık verdim. “Anahtarı bulamayanlar çıkar; hayal etmekten yoksun oldukları için değil, ellerindeki anahtarları iki ya da üç sefer denemek istemedikleri, hatta bazen bir sefer bile denemedikleri için. Anahtarın ellerine konmasını, hatta bazen daha da kötüsü, kapıyı açmak için başka birinin gelmesini isteyenler olur.”

“Peki, herkes kapıyı açabilir mi?”

“Yapabileceğine kendini inandırırsan, büyük ihtimalle başarabilirsin. Fakat yapamayacağını düşünüyorsan, kesinlikle başarısız olursun.”

“Kapıyı açmayı başaramayanlara ne olur?”

“Başarana kadar denemeye devam etmeliler, yoksa hiçbir zaman potansiyellerini gerçekleştiremezler.” dedim ve yüksek sesle düşünerek şöyle devam ettim: “Hezeyana kapılmanın, kapıya karşı savaşıp kendimize zarar vermenin ve başkasını suçlamanın hiçbir faydası yoktur. Kapının bulunduğu tarafında kalmayı kabullenip, diğer tarafta olan bitenlerin hayatını kurmanın da öyle.”

“Peki, o kapıyı açmamayı haklı gösterecek bir şey var mı?” diye ısrar etti genç, yaptığımı açıklamayı bir türlü kabul edemiyormuşçasına.

“Bilakis! İnsanlar kendilerini haklı göstermek için muazzam bir yeti geliştirirler. Yetersizliklerini, sevgi veya eğitim eksikliğiyle ya da önlerine çıkan acılarla açıklarlar. Öbür tarafta tehlike ve belirsizlik olduğundan eşiği geçmemenin daha isabetli olduğuna kendilerini ikna edebilirler. Ya da kötümserlikle, öbür tarafa geçtiklerinde karşılaşılabileceklerinin onları ilgilendirmediğini söyleyebilirler... Ama bunlar başarısızlığın yol açtığı acıyı saklamaya çalışmaktan başka bir şey değildir özünde. Karşımıza çıkan engelle yüzleşmeyi ne kadar ertelersek, zorluklar da o kadar büyür ve çoğalır; başka bir deyişle, bir problem kendinle ne kadar fazla sürüklersen, o kadar ağırlaşır...”

Gencin direncini yitirmeye başladığını hissettim, fakat gözlerinde sabitlenen hüznü bakış ve yüzündeki teslim olmaya hazır ifade, beni devam etmem için yüreklendirdi:

“Ve tüm bunlar talihsizliğe sürükler insanı. Ruhun olgunlaşmanın ve mutluluğun yolu, büyüme ve değişmeye cesareti olanlar için açıktır. Bulduğumuz yerin rahatlığını bırakmaya ve karşımıza çıkan problemlerle tekrar tekrar yüzleşmeye hazır olmalıyız; hatta kapının diğer tarafına geçip yolumuza devam edebilmek için, problemlere bulduğumuz çözümlerden memnuniyet duyabilmeliyiz.”

“Peki, doğru anahtar bulduğumu nasıl bileceğim?” diye sordu genç. Problem ve kapı arasında kurduğumu düşündüğüm güzel örneklemenin tadını çıkarmama izin vermemişti, bu benzetmeden hazzetmediği belliydi.

O an ayağımı gazdan kaldırmak zorunda kaldım, önümüzde büyükbaş hayvan taşıyan bir kamyon vardı. Arabanın benzin göstergesine bakınca, daha uzun bir süre karşımıza çıkmayacak en yakın benzin istasyonuna varamayacağımızın ani

korkusu sardı içimi. İstemedem de olsa, yavaşlayarak daha az benzin yanmasını diledim. Ne yazık ki arabam, kalan benzinle kaç kilometre yol gidilebileceğini gösteren şu modern sistemlerden yoksundu. Kamyon beni arkadan takip ederse, bir aksilik olduğunda yardım edebilir diye düşünerek şoföre koca bir gülümsemeyle selam verdim ve kamyonu solladım. Bu gülümsememi arkadaş canlısı bir kornayla karşıladı kamyonun sürücüsü. Bugün bile, Patagonya'da bir başka insanla karşılaşmak bir neşe sebebi; böyle selamlaşmalar sevimli bir gelenek bu topraklarda.

“Doğru anahtarı nasıl bulabilirim?” diye tekrar etti genç, benim düşüncelerimden uzakta, biraz önce dile getirdiği soruya cevap bekliyordu.

“İşte tam da böyle!” dedim, yoldaki zorluk karşısında duyduğum rahatsızlığı gizlemeye çalışarak. “Eğer soruları arka arkaya dile getirmeye devam edersen, sonunda her zaman cevaba ulaşırsın. Elindeki anahtarların her birini denemeyi sürdürürsen, nihayetinde kapıyı açabilirsin.”

Kendi kendime şöyle düşündüm: “Eğer bu soruları iki üç gün boyunca sormaya devam edersen, beni kelimenin tam anlamıyla delirtebilirsin.” Bu düşünceyi içimdeki küçük bir ses şöyle çevirdi: “Ya da gerçekler üzerine düşünmeye davet edebilirsin.”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soru sorması için teşvik de ettiğime göre, gencin bu fırsatı kullanarak sonuna kadar devam etmesinin önünde hiçbir engel kalmamıştı. Önümüzdeki uzun ve tekdüze yolda, aramızda geçecek konuşmanın aslında bir eğlence kaynağı olabileceğini düşündüm. Gencin sorduğu soruları bir sınav olarak görmek yerine, dâhilerin oynadığı bir oyun olarak kabul etmek isabetli olabilirdi.

İlginçtir, fikrimdeki bu değişiklik sayesinde sanki bir sihirli değnek biraz önceki bitkinliğimi yok etmişti. Kendimi odaklanmış ve hayal gücümü zorlamaya hazır hissetmeye başlamıştım.

“Demıştin ki...” diye devam etti koltuğa yaslanarak, “yalnızca anahtarı bulmak yeterli değil, onu kullanmanın doğru yolunu da bulmak gerekli. Peki, bu doğru yolu nasıl bulacağım?”

“Evet, öyle demiştim.” dedim yeni bir gayretle, ağızımdan çıkan sözcükleri mimiklerle vurguluyordum. “Bir problemi çözebilmenin en iyi yolu, onu bir problem olarak değil, bir zorluk ya da bir meydan okuma olarak kabul etmektir. Mantıken karşımızdaki engel yine aynı engel olarak kalacak, fakat ona bakışımız olumlu bir hal aldığından zihnimiz açılacak; bu da gelecek çözümleri fark etmemizi sağlayacaktır. Arada sırada önüne çıkan zorluklar için minnettar olmalısın.”

“Zorluklara değer mi vermeliyim?” diye şüpheli bir tavırla sordu.

“Evet, çünkü zorluklar, büyümene ve mükemmeliyet adına yürüdüğü yolda bir adım daha ilerlemene olanak sağlar. Tıpkı rüzgâr estiğinde, ağaçların ayakta kalabilmek için köklerini sağlamlaştırması gibi. Hayatındaki engellere bu gözle bakmayı başarabilirsen; onlar hakkında söylenerek daha az zaman kaybeder, hayatını dolu dolu yaşayabilirsin.”

Gencin beni dinlediğini görünce duraksamadan devam ettim:

“Zorluğu tespit ettikten sonra yapabileceğin bir başka şey de onu tanımak, analiz etmek, farklı açılardan gözlemlemek ve bazen de ufak zorluklar halinde parçalara ayırmaktır.”

Genç düşünceli bir tavırla karşılık verdi:

“Ben de önemli bir zorluğu parçalarına ayırmak zorunda kalmıştım.”

“Hangi zorluğu?” diye ilgimi dile getirdim.

“İlk denememde Dünya’ya varmam imkânsız olacaktı...”

Bu sözler karşısında şaşkınlığımı gizlemek ve sözlerine devam etmesini sağlamak için kendimi zorladım.

“Bu yüzden uzaklığı bölmek zorunda kaldım ve farklı yıldızlarda toplam yedi kez durakladım.”

Akl sağlığını yitirmiş gibi görünse de, yol arkadaşımın muazzam bir hayal gücü olduğunu düşündüm. Düşüncelerine gömüldüğü sessizlikten sonra sözlerine devam etti:

“Seyahatlerimden birinde, çözümsüz bir probleme sahip birini tanıdım.”

“Öyle mi?” diye sordum kayıtsızca.

“Unutmak için içen bir adamdı.”

“Neyi unutmak için?”

“Utanç ve suçluluk duygusuyla dolmuştu içi.”

“Neden?” diye merak ettim.

“Çünkü içiyordu.” diye cevap verdi genç, bu durumun aklını karıştırdığı belliydi.

“Suçluluk hissi,” diye söze başladım, “bizi felç ederek birçok problemin üstesinden gelmemize engel olur. Sorumluluğu kabul etmekse bu hissiyatın ortadan kalkmasını sağlar. Böylece daha olumlu eylemler gerçekleştirebilir, verdiğimiz zararları mümkün olduğunca telafi edebiliriz. Ya da yalnızca önümüze bakıp yola devam ederek daha önce kendimizi suçlu hissetmemize sebep olan davranışı yinelemekten kaçınabiliriz.”

“Peki, ya kötü bir şey yaptıysan?..” diye araya girdi. “O zaman suçu nasıl engelleyebilirsin?”

“İçki, o adama hissettiği suçluluk konusunda yardımcı olmaz. Bu yaptığı, tüm enerjisini çalan yararsız bir cezadan başka bir şey değil; kendini sevmeyi bıraktığı için o cezaya mahkûm etmiş kendini. Neden içmeye başladığını sormamış mıydın ona?”

“Hayır...” dedi genç duraksayarak. Keşfedilmemiş bir firavun mezarı bulmaktan daha zor bir şeyi başararak, bu genci şaşkınlığa düşürebilmenin memnuniyetiyle hafifçe gülümsedim.

“Yalnızlık, sevgisizlik, öfke... Sebebinin ne olduğu konusunda fikrim yok, fakat içmek şüphesiz ki bu sebebin sonuçlarından bir tanesi yalnızca. İşte bak, karşımıza çıkan zorlukların üstesinden gelmemenin getireceği yıkıcılığına etkileyici bir örnek bu adam.”

“Onu yargılarken ne kadar da akıllı sanmıştım kendimi!” dedi pişmanlık dolu bir sesle. “Belki de asla açamadığı o kapıyı açıp ilerleyebilmek için benim sevgim ona anahtar olabilirdi.”

“Kendimizi ve diğer insanları yargılamayı bırakabilseydik, hayatlarımız çok daha iyi durumda olurdu. Önümüzdeki sıkıntılar silsilesi yüzünden şikâyet etmek, tüm bu sorunları ve zorlukları hak etmediğimizi düşünerek kendimize işkence etmek yerine; sorunları aşmak için elimizden geleni yapabilesek ve bazı şeyleri değiştiremeyeceğimizi kabul edebilsek... Eski bir Doğu atasözünün dediği gibi: Karanlığa söveceğine kalk bir mum yak.”

Gencin beni can kulağıyla dinlediğini fark edince yüksek sesle düşünmeye devam ettim:

“Bazen bakış açını değiştirerek, önündeki engeli yok edebilirsin. Çünkü çoğu zaman karşımızdaki tek zorluk kendi içimiz-

de, hayatımızda olan bitenlere daha geniş bir açıdan bakamamamızdır.”

“Zorluk kendi içimizde midir?” diye şüpheyile tekrar etti sözlerimi, boynunu eğerek.



“Çoğu zaman evet. Fakat yalnızca zorluk değil, çözüm de kendi içimizdedir. Görünen dünyanın arkasında, duygu ve düşüncelerin dünyası yatar. Olaylar, onları nasıl hayal ediyorsan, büyük olasılıkla o şekilde gerçekleşecektir. Bir yere kadar, seni çevreleyen gerçekliği senin yarattığını söyleyebiliriz, kendi dünyasını şekillendiren küçük bir yaratıcı gibi.”

“Bu nasıl mümkün olabilir? Bu gezegendeki gerçeklik her birimiz ve hepimiz için aynı değil mi?” diye şaşkınlıkla sordu genç.